

ЕКСКУРСІЯ ШОДУАРІВСЬКИМ ПАРКОМ

Нестерчук Інна Костянтинівна,

Кандидат географічних наук, доцент кафедри екології та географії
Житомирський державний університет імені Івана Франка
м. Житомир, Україна

Пінковський Олександр Йосипович,

Здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Актуальність. Шодуарівський парк – це не просто зелена зона відпочинку, а справжній скарб міста, який поєднує в собі історичну цінність, багату природу та величезний потенціал для освітніх екскурсій. Екскурсія парком дозволить поєднати теоретичні знання з різних предметів (біології, історії, географії) з практичними спостереженнями, що робить навчання більш цікавим та ефективним. Відвідування парку сприяє розвитку допитливості, спостережливості та пізнавальних інтересів учнів.

Постановка проблеми. Необхідність розробки екскурсії Шодуарівським парком для школярів. Познайомити учнів з історією та природними особливостями Шодуарівського парку, сприяти розвитку екологічної свідомості та любові до природи.

Шляхи вирішення проблеми. Стаття розкриває значення екскурсій у засвоєнні матеріалу; розкрито навчально-виховне значення екскурсії для ознайомлення дітей з природою; розглядаються етапи проведення та планування екскурсії, загальні вимоги до підготовки учителем уроку-екскурсії, діяльність школярів під час екскурсії.

Ключові слова: екскурсія, спостереження, план, Шодуарівський парк.

Результати та обговорення. Екскурсія Шодуарівським парком це науково-просвітницький захід, спрямований на ознайомлення учнів з природою та екологічними питаннями даного регіону.

Шодуарівський парк — це чудове місце для екскурсії школярів. Під час екскурсії діти можуть дізнатися про різноманітність дерев, оскільки в парку представлено десять видів, які можна детально вивчити. Хоча перші екскурсії вже проводилися, варто організувати інтерактивні заняття, де учасники зможуть не лише слухати розповіді, а й бачити і взаємодіяти з природою парку [3].

Розглянемо план екскурсії по Шодуарівському парку.

План екскурсії

1. Вступна частина (15 хв)

Зустріч з учнями на вході в парк. Коротка бесіда про парк, його історію та значення для міста. Пояснення, що Шодуарівський парк є одним із найстаріших у місті, а його територія колись була частиною маєтку французького аристократа, графа Шодуара [2].

- **Історія парку:**

Парк був закладений в 19 столітті і зберіг свої елементи садово-паркової композиції, що характерні для того часу. Спочатку територія була частиною садиби графа Шодуара, французького дворянина, який перебрався в Україну під час великих політичних змін того часу. Граф Шодуар був не лише аристократом, а й ентузіастом садівництва, що сприяло створенню та облаштуванню цього пейзажного парку. Важливою особливістю парку стало те, що він спочатку був частиною великого маєтку, розташованого на березі річки. Це дозволило створити унікальну ландшафтну композицію з природними водними об'єктами та штучними водоймами. Основна ідея полягала у поєднанні природної краси з елементами французького пейзажного саду [2].

- **Особливості флори:**

Розповідь про те, які види рослин зростають в парку, і чому вони є важливими для екосистеми міста.

- **Цікаві факти про Шодуарівський парк:**

- У парку є кілька рідкісних видів дерев, деякі з яких мають більше ніж 100 років.

- Парк був місцем проведення балів і культурних заходів аристократії в 19 столітті.
- Шодуарівський парк славиться своєю флорою і фауною: тут ростуть як місцеві види, так і екзотичні рослини.
- Однією з головних архітектурних особливостей парку є старовинний міст через ставок, що є символом романтичного пейзажу.

Шодуарівський парк сьогодні — це не тільки природна пам'ятка, але й культурна спадщина, що нагадує нам про велич і красу минулих епох.

2. Основна частина екскурсії (40-45 хв)

Зупинка 1: Вхідна алея та старі дерева (рис.1)

Рис. 1. Вхідна алея парку [2]

- Розповідь про вікові дуби, сосни та інші дерева парку.
- Учні можуть дізнатися про різницю між видами дерев, їхню роль в екосистемі, а також цікаві факти про деякі дерева (наприклад, найстаріші дерева парку, їх вік, висоту тощо)(рис.2).

Рис. 2. Приклади рослин та таблички для них

Зупинка 2: Озеро та його околиці

- Пояснення про те, як важливо зберігати водні екосистеми та біорізноманіття навколо водойм [1].
- Розгляд видів тварин, які мешкають в озері або на його березі, наприклад, різноманітні птахи (червоні качки, лиски, ітд.).
- Обговорення важливості води для всіх живих організмів.

Зупинка 3: Алея квітів

- Розповідь про різноманіття квітів у парку та їхній вплив на навколишнє середовище.
- Можна провести міні-майстер-клас з розпізнавання різних видів квітів або навіть створити колекцію для того, щоб учні спробували визначити рослини за їх описом.

Зупинка 4: Пам'ятники та скульптури

- Розповідь про історичні пам'ятники, встановлені в парку, і їх значення.
- Огляд пам'ятників, які пов'язані з історією міста або відомими особистостями, що проживали в цьому районі [1].

Зупинка 5: Відновлення екосистеми та заповідання

- Обговорення важливості збереження природних територій і екологічних ініціатив для збереження біорізноманіття [1].
- Розповідь про те, як парк бере участь у програмах по збереженню флори та фауни.

3. Заключна частина (10-15 хв)

- Підсумок екскурсії. Запитання до учнів: що вони запам'ятали, що їх вразило найбільше?
- Роздача учням інформаційних листівок або маленьких буклетів про парк, що містять цікаві факти, флору та фауну.
- Запропонувати учням подумати, як можна зберігати природу у своєму повсякденному житті (наприклад, через зменшення використання пластику, захист природних територій, садівництво).

- **Загальна тривалість екскурсії:** 1.5-2 години, залежно від кількості зупинок та активностей.

- Також, можна організувати спеціальні заходи або уроки після екскурсії, щоб учні мали можливість обговорити те, що вони дізналися, і спільно створити проект чи звіт про відвідини парку.

Висновки. Отже, дана екскурсія Шодуарівським парком допоможе дітям ознайомитись з історією та природними особливостями парку. Екскурсія парком є важливим кроком у формуванні екологічної свідомості учнів, вона сприяє розвитку в учнів пізнавального інтересу, спостережливості та любові до рідного краю.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гедін М.С. Інноваційні різновиди сучасного українського туризму. Стратегічні пріоритети туристичної галузі України в умовах євроінтеграції: історико-культурний та соціально-економічний аспекти / за загальною редакцією В.В. Ципко. Київ: Видавництво Людмила, 2018. С. 162-174.

2. Електронний ресурс: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A8%D0%BE%D0%B4%D1%83%D0%B0%D1%80%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%BA4

3. Ящук С. Розвиток творчого потенціалу учнів у процесі проектно-технологічної діяльності. Рідна школа. 2004. №4. С.9-11.